

การบูรณาการเชิงพุทธกับการบริหาร INTEGRATING BUDDHIST AND MANAGEMENT

พระครูปฐมธีรวัฒน์ (บัญชา เทียนทอง)

Phrakhrupathomthirawat (Banchar Thianthong)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkomrajavidyalaya University

E-mail: Phrakhrupathomthirawat@gmail.com

Received April 9, 2020; Revised May 29, 2020; Accepted August 30, 2020

บทคัดย่อ

การบูรณาการ เป็นกระบวนการที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์แบบองค์รวม เพื่อให้ส่วนต่าง ๆ รวมกันเป็นหนึ่ง ประสานสัมพันธ์สู่ความเป็นเอกภาพ ซึ่งในเชิงการบริหารได้นำคำว่า “การบูรณาการ” มาใช้เพื่อให้การประสานงานในการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างกลมกลืนจนเกิดพลังแบบทวีคูณด้วยการสร้างความร่วมมือ ประสาน และความสอดคล้องกัน ซึ่งการบูรณาการเชิงพุทธเป็นการนำองค์ความรู้เพื่อประยุกต์ใช้แบบองค์รวม โดยมีวิธีการศึกษาบูรณาการพระพุทธศาสนา 2 วิธี คือ 1) พุทธวิทยา (Buddhology) เป็นการปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา คือ ใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวตั้งและนำศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายเสริมพระพุทธศาสนา และ 2) ธรรมวิทยา (Dhammology) เป็นการปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์ คือ ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นตัวตั้งและนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมเข้าไป โดยการบูรณาการตามแนวพระพุทธศาสนาเป็นการที่อาศัยศาสตร์สมัยใหม่ที่ผนวกผสมกับหลักพุทธธรรมเพื่อนำไปอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม และนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในเชิงการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขมนุษย์ และการไปสู่เป้าหมายขององค์กร เพื่อการพัฒนาสังคมที่เน้นองค์ความรู้แบบสหวิชาการให้การบริการจัดการองค์กรเป็นไปเพื่อการเสริมสร้างคุณค่าต่อสังคม ประเทศชาติ และมนุษยชาติต่อไป

คำสำคัญ : การบูรณาการ, การบูรณาการเชิงพุทธ, การบริหาร

Abstract

Integration is a process to create a holistic relationship that the parts are combined into one and harmonize the relationship to unity. In administration term, the word “Integration” is used to harmonize the coordination of operations in the same direction, resulting in multiplied power by creating cooperation, coordination and

coherence. Buddhist integration refers to the holistic application of knowledge which two methods for studying the integration of Buddhism are namely: 1) Buddhology- an adaptation of the science to Buddhism by using Buddhism as a starting point and introducing modern science to enhance Buddhism and 2) Dhammology-the adjustment of Buddhism towards science by using modern science as a starting point and adding morality in Buddhism. Buddhism integration is based on modern science that is integrated with Buddhist principles to explain social phenomena and put it into practice for the benefit of a humans' normal life and achieving corporate goals for the development of an organization emphasizing multidisciplinary knowledge, providing organizational management services for further enhancing values to society, the nation and humanity.

Keywords: Integration, Buddhist Integration, Management

บทนำ

การบริหารเชิงพุทธในอดีตกาลนั้นเป็นการบริหารที่ได้รับความนิยมจากคณะและผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถในกิจการนั้น ๆ เป็นอย่างดี เป็นการบริหารด้วยธรรม โดยมีจิตสำนึกรับใช้หมู่คณะด้วยความเต็มใจไม่มีบำเหน็จรางวัล มีเพียงความสมัครใจ ด้วยหลักความเชื่อว่าคนในโลกนี้ทำงานเพื่องาน เพื่อผลของงาน เพื่อหวังว่างานนั้นจะไปเป็นประโยชน์แก่เพื่อนร่วมชาติหรือแก่มนุษย์ชาติและลงมือทำงานด้วยความอุทิศสละ วิริยะ จนมีผลงานออกมาเพื่อส่วนรวม ฉะนั้นการบริหารเชิงพุทธเป็นการบริหารโดยจิตสำนึกที่รับใช้มวลชนและเราชาวพุทธ เป็นที่น่าจะสนใจว่าหลักการบริหารที่เห็นความสำคัญของจิตที่เป็นอิสระต่อการรับผิดชอบงานของส่วนรวมด้วยความเต็มใจและตั้งใจ โดยการจำแนกการบริหารอย่างมีระบบ

แนวคิดเรื่องการบูรณาการ (Integration)

คำว่า “บูรณาการ” เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา เดิมใช้คำว่า “บูรณาการรวมหน่วย” เป็นคำบัญญัติให้ตรงกับคำว่า “Integration” ในภาษาอังกฤษ หมายความว่า การรวมหน่วยที่แยก ๆ กันเข้าเป็นหน่วยเดียวกัน เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการรวมหน่วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) นอกจากนี้บางท่านก็กล่าวว่า คำว่า “บูรณาการ” ยังมีคำอื่น ๆ ในตระกูลเดียวกันนี้อีกหลายคำ เช่น คำว่า “องค์รวม” (Holisted) ที่หมายถึงทั้งหมดของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่สัมพันธ์กัน เป็นส่วนหนึ่งของกันและกันอย่างแยกกันมิได้ องค์รวมเป็นอะไรที่ใหญ่กว่า มากกว่าการเอาส่วนต่าง ๆ มารวมกัน เช่น คนเราไม่ใช่การเอาอวัยวะ 32 ประการมารวมกันแล้วเป็นคน คนเป็นอะไรมากกว่านั้น ใหญ่กว่าองค์ประกอบทั้งหมดรวมกัน

คำว่า “บูรณาการ” เป็นอีกคำหนึ่งที่ถูกนำมาใช้กันทางการบริหารในทุกระดับ นับแต่ระดับผู้นำประเทศหรือผู้นำรัฐบาล ที่มีแนวนโยบายปรับปรุงแบบการปฏิบัติงานของผู้บริหารราชการ โดยเฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัดให้มีลักษณะของ “การบูรณาการ” มากขึ้น โดยให้ยึดแนวทางการปฏิบัติงานในลักษณะของ CEO (Chief Executive Officer) ที่นำมาจากแนวคิดการบริหารของภาคเอกชน ที่มุ่งเน้นการบริหารงานที่ผู้นำองค์กรจะต้องเป็นได้มากกว่า “ผู้ออกคำสั่ง” หรือ “ผู้บังคับบัญชาสูงสุด” เรียกกลุ่ม ผู้ว่าราชการที่ปรับปรุงแบบการปฏิบัติงานว่า “ผู้ว่าฯ CEO” ซึ่งจะเห็นได้ว่าการนำคำว่า “บูรณาการ” ไปใช้นั้นมีหลากหลายลักษณะ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่การตีความให้เหมาะสมกับการใช้งาน แต่โดยรวมแล้วมีจุดร่วมกันคือ “การบูรณาการ” เป็นการผสมผสานทรัพยากรที่มีอยู่นำมาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาหรือทำให้ดีขึ้น โดยคุณลักษณะของผู้บริหารแบบบูรณาการจึงต้องมีทั้งศาสตร์ คือ ความรู้ ภูมิปัญญา ความชำนาญ และมีศิลป์ คือ ความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ของคน และทรัพยากรในหน่วยงานอย่างเหมาะสม ให้สามารถปฏิบัติงานไปได้ด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และเกิดประสิทธิผล (Effective) (จรีวัลย์ ภักดีวุฒิ, 2560)

จะเห็นได้ว่าการบริหารงานแบบบูรณาการเป็นการบริหารการจัดการจัดสรรทรัพยากร ความรู้ ความสามารถ เทคโนโลยี การประสานงาน และวิธีการบริหารจัดการ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ โดยร่วมกันทำหน้าที่อย่างกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียว หรืออาจเรียกว่าเป็นการบริหารงานแบบ CEO (Chief Executive Office) ซึ่งการบริหารงานแบบบูรณาการเป็นการบริหารที่ภาคเอกชน หรือธุรกิจขนาดใหญ่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม องค์กรเป็นหน่วยธุรกิจเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Business Unit) ที่สามารถวินิจฉัยข้อมูล ปัญหา อุปสรรค กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาและดำเนินการให้เป็นไปตามที่ตัดสินใจได้อย่างครบวงจร โดยการปรับบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร (Chief Executive Officer: CEO) สามารถบังคับบัญชาสั่งการให้ดำเนินการด้วยความรวดเร็ว ตรงตามนโยบายและสนองตอบต่อความต้องการและข้อเท็จจริงได้โดยตรงปรับเปลี่ยนการบริหารงานจากแบบ Inside Out Approach เพื่อบริหารแบบลดขั้นตอนการทำงาน เน้นการมีส่วนร่วม รับฟังความคิดเห็นจากข้างนอกเข้ามาข้างใน (Outside In)

สรุปได้ว่า การบูรณาการ คือ การนำหน่วยย่อยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันให้เกิดความผสมกลมกลืนเป็นองค์รวม และสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการผนวก การประสาน การเติมเต็ม การเชื่อมโยง เพื่อไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการบูรณาการเชิงพุทธ

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต, 2553) กล่าวว่า พระพุทธศาสนาก็มีความพยายามที่จะใช้หลักพุทธธรรมมาอธิบายให้เข้ากับวิชาการสมัยมากขึ้นโดยที่พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร

ธมมจิตโต) ได้ให้คำนิยามคำว่า “บูรณาการ” (Integration) ก่อนข้างจะสอดรับกับราชบัณฑิตยสถานว่า หมายถึง การนำสิ่งที่แยกกันมารวมเข้าเป็นอันเดียวกันจนเกิดองค์รวม (The Hole) โดยท่านได้ยกประเด็นพระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ มาอธิบายเพิ่มเติมว่า “ถ้าศรัทธาในพระพุทธศาสนากับปัญญาในทางวิทยาศาสตร์เป็นไปในทางเดียวกัน เกื้อหนุนซึ่งกันและกันก็จะก่อให้เกิดแนวคิดที่สมบูรณ์ แนวคิดนี้แหละคือ การบูรณาการ” และ “เนื่องจากวิทยาศาสตร์กล่าวรวมถึงศาสตร์สมัยใหม่ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์สร้างความรู้ใหม่ ๆ จึงเกิดการบูรณาการสองสิ่งด้วยกัน”

การบูรณาการพระพุทธศาสนากับวิทยาการหรือศาสตร์สมัยใหม่ว่าวิธีการศึกษาแบบบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่จึงทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 พุทธวิทยา (Buddhology) หมายถึง การปรับศาสตร์เข้าหาพระพุทธศาสนา คือ ใช้พระพุทธศาสนาเป็นตัวตั้งและนำศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายเสริมพระพุทธศาสนา วิธีนี้ข้อดีคือความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่มาอธิบายสนับสนุนพระพุทธศาสนาให้ดูทันสมัยและมีเหตุผลเป็นที่ยอมรับได้ง่ายขึ้น

วิธีที่ 2 ธรรมวิทยา (Dhammology) หมายถึง การปรับพระพุทธศาสนาเข้าหาศาสตร์ คือ ใช้ศาสตร์สมัยใหม่เป็นตัวตั้ง และนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมเข้าไป ในเนื้อหาของศาสตร์สมัยใหม่ ทั้งนี้เพราะศาสตร์สมัยใหม่มุ่งแสวงหาความจริงโดยไม่สนใจเรื่องศีลธรรม การนำหลักศีลธรรมในพระพุทธศาสนาเพิ่มเติมให้กับศาสตร์เหล่านั้น ย่อมจะช่วยให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์

ขณะที่พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการไว้ว่า เป็นการทำให้หน่วยงานย่อย ๆ ทั้งหลายที่สัมพันธ์อาศัยซึ่งกันและกันเข้ามารวมทำหน้าที่ประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัว (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2540)

สรุปได้ว่า “บูรณาการ” เป็นศัพท์บัญญัติทางการศึกษา เดิมใช้คำว่า “บูรณาการรวมหน่วย” เป็นคำบัญญัติให้ตรงกับคำว่า “Integration” ซึ่งเป็นการผสมผสานเพื่อให้เกิดรูปแบบการบูรณาการแบบองค์รวม ขณะที่การบูรณาการตามแนวพระพุทธศาสนาเป็นการที่อาศัยศาสตร์สมัยใหม่ที่ผนวกผสมผสานกับหลักพุทธธรรมเพื่อนำไปอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม และนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตอย่างปกติสุขของมนุษย์ และการไปสู่เป้าหมายขององค์กรเพื่อการพัฒนาสังคมที่เน้นองค์ความรู้แบบสหวิชาการเพื่อเชื่อมโยงในกระบวนการขั้นตอนการทำงานและการประยุกต์ใช้ในการบริหารที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของแต่ละเรื่อง

หลักพุทธธรรมสำหรับการบริหารเชิงบูรณาการ

การบริหาร (Administration) เป็นคำที่มีความหมายคล้ายคลึงหรือเหมือนกับคำว่า การจัดการ (Management) ซึ่งคำว่า “บริหาร” ตรงกับภาษาบาลีว่า “ปริหฺร” เป็นคำแสดง ความหมาย ถึงลักษณะของการปกครองว่าเป็นการนำสังคมหรือหมู่คณะให้ดำเนินไปโดยสมบูรณ์ นำหมู่คณะให้พัฒนาไปพร้อมกัน โดยคำว่า “ปริหฺร” เป็นการบ่งถึงความหมายสื่อถึงการแบ่งงาน การกระจาย

อำนาจ หรือการที่สมาชิกในสังคมมีส่วนร่วมในการปกครองหมู่คณะก็ได้ ในพระไตรปิฎกมักจะใช้คำว่า “ปริหร” กับกลุ่มสังคม เช่น “อหิ ภิกขุสงฆ์ ปริหริสสามิ” เราจักปกครองภิกษุสงฆ์ เป็นต้น (พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต), 2543)

จะเห็นได้ว่าการบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ โดยในทางพระพุทธศาสนามองว่าการบริหารสามารถเรียนรู้และฝึกฝนเพิ่มเติมได้ แต่ต้องใช้ความรู้อันเป็นระบบที่เชื่อถือได้ร่วมกับการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุผลโดยได้ทั้งงานและได้ทั้งน้ำใจจากผู้ร่วมงานหลักการบริหาร (พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2540)

ดังนั้นในบทความนี้ผู้เขียนจึงขอเสนอหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ โดยใช้หลักการทางพระพุทธศาสนาที่เป็นองค์ความรู้อันนำมาสู่การประยุกต์ใช้ในการบริหาร หรือเรียกว่า “พุทธบูรณาการ” เพื่อนำไปสู่การใช้ระโยชน์ด้านการบริหารเชิงพุทธ ดังนี้

1. หลักทฤษฎีธรรมิกัตถประโยชน์ 4

ทฤษฎีธรรมิกัตถประโยชน์ หมายถึง ธรรมที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในปัจจุบัน คือ ประโยชน์อันพึงได้รับจากการทำงานสร้างอาชีพเกิดรายได้ที่สุจริต ถูกต้องทั้งทางสังคมและศีลธรรม รายได้หรือผลที่ได้จากอาชีพนั้นเป็นผลที่ได้ทันตา เห็นผลโดยไม่ต้องรอถึงภายภาคหน้า อาจจะเป็นทรัพย์ ข้าวของ ชื่อเสียง สังคม เกียรติยศ การยกย่องสรรเสริญ กล่าวคืออาจเป็นวัตถุหรือผลทางด้านจิตใจก็ได้ การแสวงหาประโยชน์อย่างมีแนวทางการดำเนินงานและมีแบบแผนนั้น เรียกว่า ธรรมที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในปัจจุบัน มีอยู่ 4 ประการ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต), 2528) ประกอบด้วย

1) อุฏฐานสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยความหมั่น คือ มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ประกอบอาชีพอันสุจริต มีความชำนาญ รู้จักใช้ปัญญาสอดส่อง ตรวจสอบตราหาอุบายวิธีสามารถจัดดำเนินการให้ได้ผลดี

2) อารักขสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยการรักษา คือ รู้จักคุ้มครองเก็บรักษาโภคทรัพย์ และผลงาน อันตนได้ทำไว้ด้วยความขยันหมั่นเพียร โดยชอบธรรม ด้วยกำลังงานของตน ไม่ให้เป็นอันตรายหรือเสื่อมเสีย

3) กัลยาณมิตรตตา การคบคนที่เป็นมิตร คือ รู้จักกำหนดบุคคลในถิ่นที่อาศัย เลือกเสวนา ศึกษาเยี่ยงอย่างท่านผู้ทรงคุณมีศรัทธา ศีล จาคะ ปัญญา

4) สมชีวิตา การมีความเป็นอยู่เหมาะสม คือ รู้จักกำหนดรายได้และรายจ่ายเลี้ยงชีวิต แต่พอดี ไม่ให้ฝืดเคืองหรือฟุ่มเฟือย มีรายได้เหนือรายจ่าย รู้จักประหยัดอดออม

หลักความสำคัญของการปฏิบัติเพื่อให้สำเร็จประโยชน์ต่อตนเอง ได้รับประโยชน์ในปัจจุบัน ตามหลักทฤษฎีธรรมิกัตถประโยชน์นั้น พระธรรมปิฎก ได้กล่าวไว้ในหนังสือธรรมนุญชีวิตว่า คนที่จะเรียกได้ว่ารู้จัก คือ รู้จักใช้ทรัพย์หรือหาเงินเป็น ใช้เงินเป็น เป็นคนที่ทำมาหากินที่ดี ตั้งตัวสร้าง

หลักฐานได้ และใช้ทรัพย์สินสมบัติให้เป็นประโยชน์ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางเศรษฐกิจอย่างถูกต้อง เพราะปฏิบัติตามหลักธรรม (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2544) และความสำคัญของทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์นั้น มีประโยชน์มากมายหลายประการแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติตามรวมทั้งส่งผลไปถึงสังคมด้วยคือ

- 1) ทำให้บุคคลสามารถสร้างหลักฐานได้อย่างมั่นคง
- 2) ทำให้เป็นคนที่มึเกียรติ มีชื่อเสียง มีคนเชื่อฟังนับถือ
- 3) เป็นทางเสริมสร้างสัมพันธไมตรี
- 4) ทำให้มีโอกาสได้บำเพ็ญประโยชน์แก่ส่วนรวม
- 5) เป็นแบบอย่างที่ดีให้บุคคลอื่นได้ปฏิบัติตามทั้งในด้านการทำงานและการดำรงชีวิต

ดำรงชีวิต

- 6) สร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจให้แก่ชาติทางอ้อม และช่วยลดปัญหาสังคม

สังคม

2. หลักธรรมของผู้บริหาร

ผู้บริหาร คือ ผู้บริหารในระดับผู้เป็นใหญ่ในองค์กร ไม่ว่าจะ เป็นกษัตริย์ นักปกครอง หรือนักบริหารในองค์กรระดับสูง (Executive) ต้องประกอบด้วยหลักการบริหาร ดังต่อไปนี้

1) ทาน คือการสงเคราะห์ราษฎร และบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ด้วยการช่วยเหลือส่งเสริมประชาชน หรือบุคคลในองค์กร

2) ศีล จะต้องเป็นบุคคลที่มีความประพฤติดีงาม ทำตัวให้เป็นตัวอย่างของประชาชน และเป็นที่น่าเชื่อถือของบุคคลในองค์กร

3) ปริจจาคะ คือการสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขของบุคคลอื่นในองค์กร หรือของราษฎร

4) อาชชวะ เป็นบุคคลซื่อตรง ปฏิบัติตนด้วยความสุจริต ไม่โกงไม่หลอกลวงบุคคลในองค์กร

5) มัททวะ มีความอ่อนโยน สุภาพ ละเอียดละมัย

6) ตปะ เป็นผู้ข่มใจได้ ไม่หลงใหลหมกมุ่นในความสุขสำราญและการปรนเปรอ

7) อภิโรธะ ความไม่โกรธ ไม่วินิจฉัยความด้วยอำนาจ และวินิจฉัยความด้วยจิตสุจริต ซึ่งไม่ได้กระทำด้วยอำนาจ

8) อวิหิงสา ความไม่เบียดเบียน ไม่บีบบังคับ กดขี่ ไม่หาเหตุลงโทษแก่บุคคลด้วยอาศัยความเกลียดชัง

9) ชันติ มีความอดทนต่องาน ไม่ท้อถอย ไม่หมดกำลังใจ ไม่ยอมละทิ้งหน้าที่ของตนที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

10) อวิโรธนะ ความไม่ขัดราชฎร ไมโง่ราชฎร หรือไมโง่แรงงานของบุคคล ทั้ง 10 ข้อนี้ รวมกันเรียกว่า ทศพิธราชธรรม หรือหลักธรรมสำหรับพระราชา (รวมถึงผู้นำหรือผู้บริหาร) เป็นหลักในการบริหารเชิงบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อนำองค์กรสู่เป้าหมายด้วยคุณธรรมของผู้บริหาร เพื่อยังประโยชน์สุขให้เกิดแก่ประชาชนจนเกิดความชื่นชมยินดี และนำพาองค์กรประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

การบูรณาการเป็นการทำให้สมบูรณ์หรือการทำให้หน่วยย่อย ๆ หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่กระจัดกระจายมารวมกันและมีความสัมพันธ์กัน มาร่วมกันทำหน้าที่อย่างผสมกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียวประสานกันเพื่อให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์ในตนเอง ซึ่งในทางพระพุทธศาสนานั้นมีการนำคำว่า การบูรณาการมาใช้โดยการประยุกต์หลักปฏิบัติทางศาสนาเพื่อช่วยแก้ปัญหาทางสังคมตามบริบทความต้องการของแต่ละประเด็น โดยการบูรณาการเชิงพุทธเพื่อการบริหารมุ่งเน้นการนำหลักพุทธธรรมไปใช้ในการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด หลักธรรมที่สำคัญด้านการบริหาร คือ หลักทิฏฐธัมมิกัตถประโยชน์ ซึ่งธรรมที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในปัจจุบัน หมายถึง ประโยชน์อันพึงได้รับการประกอบกิจการหรืออาชีพที่สุจริต ถูกต้องทั้งทางกฎหมายและศีลธรรม ผลประโยชน์ที่ได้จากการประกอบกิจนั้น เป็นผลที่ได้ทันตาเห็นไม่ต้องรอถึงภายภาคหน้า การปฏิบัติตามหลักธรรม “ทิฏฐธัมมิกัตถะ” เป็นเรื่องเกี่ยวกับปากท้อง การกิน การอยู่ ปัจจัยการดำรงของคน ถ้าบ้านเมืองมีเศรษฐกิจดี คนมีความอยู่ดี กินดีต่างคนต่างประกอบอาชีพ ที่สุจริตไม่เบียดเบียนกัน จนสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าไปและเศรษฐกิจของชาติจะดีขึ้น ทั้งนี้การนำมาซึ่งประโยชน์ในปัจจุบันนี้ ตัวผู้บริหารต้องถือหลักคุณธรรม 10 ประการของผู้บริหาร ที่เรียกว่า “หลักทศพิธราชธรรม” คือ มีคุณธรรมของผู้ปกครองหรือราชธรรมดังกล่าวข้างต้น จึงถือได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานสำคัญต่อการเมืองการปกครองที่จะให้มวลมนุษยอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขได้ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักการความคิดและเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ทั้งผู้ปกครองรัฐและประชาชนในรัฐ รวมทั้งการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปทั่วโลก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์สันติภาพให้เกิดขึ้นแก่โลกได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ชัคเซนมีเดีย.

จิวรี่วัลย์ ภัคดิวุฒิ. บูรณาการคืออะไร. สืบค้น 26 ตุลาคม 2560. จาก <https://www.gotoknow.org/post/>.

- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2553). *วิธีบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2544). *ธรรมนุญชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2540). *การศึกษาพัฒนาการหรือบูรณาการ*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพุทธธรรม.
- _____. (2528). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต). (2543). *คุณธรรมสำหรับนักบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ปยุตโต). (2540). *คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรวัลย์ ศุภภา. (2559). *องค์การและการจัดการในภาครัฐ*. เอกสารประกอบการสอน วิชาองค์การและการจัดการในภาครัฐ.
- ภาสกร พันธุ์รอด. *บูรณาการ*. สืบค้น 10 ตุลาคม 2560. จาก http://202.45.34.344/krit/knowledge_detail.php?DKM=334.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์ ฟันดิเคชั่นส์.
- วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์. (2557). *แบบจำลองการบริหารเชิงพุทธบูรณาการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจบัณฑิต). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในท้องถิ่น ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.